

6. TANÍTÓ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: tanító (Primary School Teaching)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

– végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA-) fokozat

– a szakképzettség

– tanító

– nemzetiségi tanító [zárójelben megjelölve a nemzetiségi (horvát, német, román, szerb, szlovák, szlovén) nyelvet, illetve a cigány-roma képzési irányultságot]

– a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:

– Primary School Teacher

– Ethnic Minority (Croatian, German, Romanian, Serbian, Slovakian, Slovenian, Roma) Primary School Teacher

– választható szakirány: nemzetiségi tanító

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. A képzési idő félévekben: 8 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit

– a szak orientációja: gyakorlatorientált (60–70 százalék)

– a szakdolgozat készítéséhez rendelt kreditérték: 15 kredit

– intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzés minimális kreditértéke: 12 kredit

– a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: 144/0113

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja tanítók képzése, akik – a változó társadalmi szükségleteknek, az általános iskolai nevelés-oktatás céljainak megfelelően – képesek a tanulók személyiségének komplex fejlesztésére, a tanító teljes szerepkörének betöltésére. Felkészültek az általános iskola első négy évfolyamán valamennyi műveltségi terület és az első hat évfolyamán egy választott műveltségi terület nevelési-oktatási feladatainak ellátására, nemzetiségi szakirányon pedig az általános iskola első négy évfolyamán valamennyi műveltségi terület és az első hat évfolyamán a nemzetiségi anyanyelvi nevelés feladatainak ellátására. Felkészültek tanulmányok mesterképzésben történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A tanító

a) tudása

- Ismeri a tanító munkájának társadalmi-történeti összefüggéseit és jelentőségét, tájékozott az irányadó nemzeti és európai értékek körében.
- Ismeri a 6–12 éves gyerekek személyiségének kibontakoztatását megalapozó tudományos elméleteket, az első hat iskolaévnél a személyiség formálódásában és az élethosszig tartó tanulásra való felkészítésben betöltött szerepét.
- Rendelkezik 6–12 éves gyerekek, gyermekcsoportok és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással, gyermekjogi ismerettel.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első hat iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Tisztában van a nemzetközi összehasonlító mérések eredményeivel összefüggő, rá vonatkozó fejlesztési feladatokkal a szövegértés, a matematikai és a természettudományos nevelés területén.
- Ismeri a tervezés különböző szintjeit, az egyes szintek összefüggéseit, a projekttervezés és a tematikus tervezés módszertanát.
- Tisztában van az értékelés funkcióival és módszereivel.
- Ismeri saját szakterületén, illetve intézménytípusában a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.
- Tisztában van a tanulási, nevelési környezet szerepével és célszerű alakításának különböző módjaival.
- Ismeri a tanulási, nevelési környezet szerepét, tisztában van az inkluzív nevelés lehetőségeivel és módszereivel az első hat iskolaévben.
- Tájékozott az integrált, inkluzív nevelés kérdéskörében.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1–4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1–6. évfolyamon egy műveltségi területen (vagy a nemzetiségi nevelés szaktudományos és tantárgy-pedagógiai megalapozása terén).
- Ismeri a digitális eszközök, alkalmazások, tananyagok szerepét és felhasználási lehetőségeit az 1–4. évfolyam valamennyi műveltségterületén.
- Ismeri a 6–12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazását.

- Ismeri a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció elméleti hátterét és gyakorlati alkalmazásának helyes módját.
- Idegen nyelvi műveltségi területen magas szintű (C1) idegen nyelvi kompetenciákkal rendelkezik.

b) képességei

- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 6–12 éves gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 6–12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.
- Támogató tanulási környezetet biztosít.
- Képes az integrált, inkluzív nevelés szakszerű támogatására, a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését segítő adekvát módszerek alkalmazására.
- Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
- Képes a digitális környezetben történő tudásépítés támogatására, a digitális írástudás megalapozására és fejlesztésére.
- Tevékenységében képes a fenntarthatóságra nevelés elveinek érvényesítésére.
- Az iskolai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 6–12 éves gyermekek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg. Helyesen alkalmazza a biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó speciális tartáskorrekció gyakorlatanyagát.
- A szakmai-tudományos kritériumokat érvényesítve választja meg a szakirodalmi könyvtári és digitális források körét, és munkájában azokat kreatív módon hasznosítja.
- A gyerekek családjával kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatot alakít ki, szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, képes a nevelést érintő kérdésekben a családokat támogatni.
- Együttműködik a nevelési folyamat többi szereplőjével, képes elgondolásait előadni és megvitatni, eredményeit, javaslatait szóban és írásban hitelesen és szakszerűen közreadni. Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.
- Képes a tanítói munkára irányadó szakmai, etikai és jogi szabályozókhoz munkája során igazodni, a szabályozók változtatásához javaslatokat előterjeszteni.

– Tevékenységére szakszerűen reflektál.

c) attitűdje

– Tevékenységét a 6–12 éves gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.

– Elkötelezett a 6–12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.

– Tevékenysége során inkluzív, befogadó szemléletet képvisel, törekszik a családok kulturális hagyományainak tiszteletben tartására.

– Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.

– Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.

– Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.

– Nyitott a munkájával összefüggő új elméletek és gyakorlati módszerek, a digitális tanulási környezet adta lehetőségek alkalmazására.

– Felkészültsége alapján részt vállal a tanító szakmával összefüggésben álló kutatásokban, innovatív team-munkákban.

– Felelősséget vállal a tanulók nemzeti identitásának alakításában és erősítésében.

d) autonómiája és felelőssége

– A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért.

– Hatáskörében felelősséget vállal a 6–12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért, a digitális környezetben való biztonságos tanulás, kommunikáció elősegítéséért.

– Munkájával összefüggő pedagógiai kérdésekben – a jogszabályok és az intézményi keretek között – önállóan dönt.

– Felelősséggel vesz részt intézményében a harmonikus, támogató légkör kialakításában.

– Hatáskörében felelősséget vállal a gyermekek fenntartható fejlődésre irányuló magatartásának tudatos formálásáért.

– Hivatása művelése körében felelősséget vállal a társadalmi kohézió erősítéséért.

– A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a kulturális hagyományok ápolásáért, a kultúrák közötti megértés és kommunikáció elősegítéséért.

– Felelősséget vállal intézménye küldetéséért.

8.1.2. A szakirányokon szerezhető további sajátos kompetenciák

8.1.2.1. Nemzetiségi tanító szakirányon továbbá a tanító

a) tudása

- Ismeri a nemzetiség nyelvét, kultúráját, történelmét, irodalmát.
- Ismeri a 6–12 éves korosztály nemzetiségi nevelése során hatékonyan alkalmazható nyelvpedagógiai eljárásokat, nyelvfejlesztési stratégiákat.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a korai kétnyelvűség területén.
- Tisztában van az inklúziónak a társadalomban és a nevelésben betöltött szerepével, a nemzetiségi lét társadalmi és pedagógiai-pszichológiai vonatkozásaival.
- Ismeri a nemzetiségi identitás kialakulásának, elmélyítésének elméletét és gyakorlatát, a nemzetiségi nevelés területén végzett tevékenység társadalmi jelentőségét.
- Ismeri a nemzetiségi tanító tevékenységét meghatározó jogi, szakmai dokumentumokat.

b) képességei

- Differenciáltan, korszerű módszereket alkalmazva, a gyerekek előzetes tapasztalataira és kompetenciáira építve képes a nemzetiségi kultúra átszármaztatására.
- Magas szintű (C1) nemzetiségi nyelvi kompetenciákkal rendelkezik.
- Képes nemzetiségi nyelven tanításra, színvonalas, példaadó nemzetiségi nyelvű kommunikációra.

c) attitűdje

- Elkötelezett a nemzetiség kultúrájának megismerése, őrzése, átszármaztatása iránt, fontosnak tartja tevékenysége identitást alakító szerepét.
- Elkötelezett a nemzetiség nyelvének következetes használata, a tudatos, intenzív és hatékony nemzetiségi nyelvű kommunikáció iránt.
- Aktívan szerepet vállal a nemzetiségi közösségi célok elérésében, a szakmájával kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységekben.
- Elkötelezett a különböző kultúrák megbecsülése iránt, törekszik az együttműködésre, kölcsönösségre, asszertivitásra, segítő kommunikációra.
- Nyitott a nemzetiségi nyelvű szakirodalom tanulmányozására, nemzetiségi nyelvi, irodalmi, kulturális és módszertani felkészültségét folyamatosan elmélyíti.

d) autonómiája és felelőssége

- Tudatosan és felelősen képviseli, tudományosan és módszertanilag megalapozottan közvetíti a nemzetiségi kultúrát.
- Felelősséget vállal a tanulók nemzetiségi identitásának alakításában és erősítésében.

– Felelősséget vállal intézménye nemzetiségi küldetéséért.

9. Az alapképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

9.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: társadalomtudományok, pedagógia, pszichológia, digitális kultúra alapjai 44–55 kredit;

– szaktudományosan megalapozott tantárgy-pedagógiák a magyar nyelv és irodalom, a matematika, az etika, a közösségi nevelés, a természettudomány és földrajz (környezetismeret), a művészetek (ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház), a technológia (digitális kultúra, technika és tervezés), valamint a testnevelés és egészségfejlesztés (testnevelés) műveltségi területeken az általános iskola 1–4. évfolyamának nevelési-oktatási feladataira való felkészülés keretében 81–96 kredit;

– műveltségterületi modul

a) tanító szakképzettségnél: a Nemzeti alaptanterv alapján a kerettanterv szerint közvetítendő műveltség fő területei és tartalmai, műveltségi területenként az általános iskola 1–6. évfolyamának nevelési-oktatási feladataihoz megadott témakörök ismeretei 21–25 kredit. Kötelezően választható műveltségi területek:

– magyar nyelv és irodalom

– idegen nyelv

– matematika

– történelem és állampolgári ismeretek (hon- és népismeret) és etika

– természettudomány

– művészetek (ének-zene vagy vizuális kultúra vagy dráma és színház)

– technológia (digitális kultúra vagy technika és tervezés) vagy

– testnevelés és egészségfejlesztés;

b) nemzetiségi tanító szakképzettségnél: nemzetiségi nyelv és tantárgy-pedagógiája; nemzetiségi ismeretek és tantárgy-pedagógia; nemzetiségi irodalom, gyermekirodalom 36–42 kredit;

– a tanítói kompetenciák hatékony kibontakoztatását segítő, választható elméleti és gyakorlati tanulmányok – így szakmai idegen nyelv, műveltségterületi stúdiumok, alternatív pedagógiák, szabadidő-pedagógia, gyermekvédelem – 10–12 kredit;

– gyakorlati képzési modul 40–50 kredit.

9.2.

9.3. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat részét képezik:

- a képzés egészét átszövő csoportos és egyéni iskolai gyakorlatok és ezek elemzése, dokumentálása,
- a tanítójelölt komplex gyakorlata, aminek időtartama a nyolcadik félévben 8–10 hét, az összes szakmai gyakorlaton belüli kreditértéke 12–14 kredit, nemzetiségi tanító szakirányon ebből a nemzetiségi képzés gyakorlata legalább 6 kredit.

A nemzetiségi szakirányon a szakmai gyakorlat részben nemzetiségi nyelven, nemzetiségi iskolában folyik.

9.4. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

9.4.1. A nemzetiségi tanító felkészült az általános iskola első négy évfolyamán valamennyi műveltségi terület és az első hat évfolyamán a nemzetiségi anyanyelvi nevelés nevelési-oktatási feladatainak ellátására is.

9.4.2. A nemzetiségi tanító szakirány tantárgyainak oktatása és vizsgái – beleértve a záróvizsgát is – az adott nemzetiségi nyelven folynak. A német nemzetiség esetében a teljes képzés ötven százaléka német nyelven folyik.

9.4.3. A nemzetiségi szakirányon a szakképzettség megszerzéséhez az adott nemzetiség nyelvéből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelv-tudást kell elérni.

10. Óvodapedagógus alapfokozat vagy főiskolai szintű végzettség birtokában

10.1. a képzés célja olyan tanítók képzése, akik – a változó társadalmi szükségleteknek, az általános iskolai nevelés-oktatás céljainak megfelelően – képesek a tanulók személyiségének komplex fejlesztésére, a tanító teljes szerepkörének betöltésére; felkészültek az általános iskola első négy évfolyamán valamennyi műveltségi terület nevelési-oktatási feladatainak ellátására; felkészültek tanulmányok mesterképzésben történő folytatására,

10.2. a tanulmányi idő 4 félév, az összegyűjtendő kreditek száma 120:

- a szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül: pedagógia, pszichológia, digitális kultúra 13–15 kredit;
- szaktudományosan megalapozott tantárgy-pedagógiák 81–83 kredit;
- gyakorlati képzési modul 19–21 kredit, amelyből az összefüggő gyakorlat 6 kredit;
- portfólió 4 kredit.